

ספרי' — אוצר הספרים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

תולדות

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושש לבריאה

לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל

נפטר בש"ק פ' נצבים, ז"ך אלול ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת טשארנא גיטל בת בראנטשע תחי'

סטראל

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

נדפס ע"י בנם

הו"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל

ומשפחתם שיחיו סטראל

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.moshiach.net/blind>

א. יצחק – עולה תמימה

על הפסוק¹, „גור בארץ הזאת“ אומרים חז"ל², שליצחק היה אסור לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ, כי היה „עולה תמימה. מה עולה אם יצאת חוץ לקלעים היא נפסלת, אף את אם יצאת חוץ לארץ נפסלת“.

וכפי שמסבירים המפרשים³, שארץ ישראל כולה, „חשובה אצלו כמו העזרה“, וחוץ לארץ – „כחוץ מן העזרה“. ולכן, בהיותו „עולה תמימה“ – „שהיא קודש קדשים“, אסור לו לצאת מארץ ישראל, כפי ש„אין קודש קדשים יוצא לחוץ מן העזרה“.

יש להבין את ההסבר לכך שליצחק יש קדושה של עולה תמימה, באופן ש„אם יצאת חוץ לקלעים היא נפסלת“, שהרי, לכאורה, קדושה זו נוצרת דוקא לאחר שמקריבים את העולה על גבי המזבח, ואילו לגבי עולה תמימה חיה אין חל פסול אם מוציאים אותה מחוץ לעזרה⁴,

וההסבר לכך מובן מדברי חז"ל⁵ על הפסוק⁶, „ויעלו לעולה תחת בנו“, שהקרבן האיל היתה במקום יצחק – „תחת בנו“ – והרי זה כאילו יצחק היה הקרבן שהוקרב. כלשון רש"י^{6*}, „כאילו בני שחוט .. דמו זרוק .. בני מופשט כאילו הוא נקטר ונעשה דשן“. וכיון שנחשב כאילו נעשו כל הפעולות הללו ביצחק, והקריבו אותו על גבי המזבח, לכן הוא התקדש בקדושת עולה תמימה שנפסלת ב„יוצא“.

אך לפי זה, שייצחק נחשב כקרבן שכבר

(1) פרשתנו כו, ג.
 (2) ב"ר פס"ד, ג. פרש"י פרשתנו שם, ב (וראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] חט"פ ע' 214 ואילך – ביאור החילוקים בין הב"ר ופרש"י).
 (3) ר"א"ם לפרש"י שם (הובא גם ב"פ"ת לב"ר שם).
 (4) ראה לקו"ש שם (ע' 215 הערה 7) שנגם מטעם זה שינה רש"י מלשון הב"ר. ע"ש.
 (5) ב"ר פנ"ו, ט. פרש"י ע"ה"פ (וירא כב, יג). תנחומא שלח יד. במדב"ר פ"ז, ב.
 (6) וירא שם.
 (6*) שם. נת' בלקו"ש ח"ל עמ' 76 ואילך.

הוקרב על גבי המזבח, נדרש הסבר: לגבי זכות העקידה אומרים חז"ל במספר מקומות⁷, ש„אפרו של יצחק כאילו צבור על גבי המזבח“. ומן הדיקו בלשון חז"ל, „צבור על גבי המזבח“ – ולא, כלשון רש"י במקום אחר⁸, „צבור ועומד לכפרה“ וכדומה – מוכח, שזכות העקידה כרוכה בכך ש„אפרו של יצחק“ כביכול „נשאר“ על גבי המזבח.

יותר מכך: במסכת זבחים אומרת הגמרא⁹: „מזבח מנא ידעי (=מנין ידעו בבנין המקדש השני את מקום המזבח)... אפרו של יצחק ראו שמונה באותו מקום“ – ולפי זה קבעו את מקום המזבח.

ואין מובן: מקומו של ה„דשן“ הנותר מן הקרבן, אשר אצל יצחק דומה לו, „אפרו של יצחק“, הוזהר ל„רשן“ של האיל¹⁰ – איננו „על גבי המזבח“, כי יש לבצע פעולות של תרומת הדשן והוצאת הדשן¹¹. וכיצד אפוא אומרים, שאפרו של יצחק, צבור (ומונח¹²) על גבי

(7) ירושלמי תענית פ"ב ה"א. וכן בתו"כ (ופרש"י) בחוקתי כו, מב. תנחומא ס"פ וירא. ב"ר פצ"ד, ה. וראה הנסמן בהערה הבאה.
 – לשון זה איתא גם בתנחומא ובמדב"ר שבהערה 5, אבל שם קאי על עבודת הקטרה בהאיל (ע"ג המזבח), שיהי' כאלו הקטרה זו נעשית ביצחק, ומובן מדוע מדגיש „ע"ג המזבח“. משא"כ במקומות הנ"ל שקאי בנוגע לזכות העקידה בכלל, הרי בזה נוגע (לכאורה) רק „אפרו של יצחק“ (בכלל), ולא זה שנשאר „צבור ע"ג המזבח“.
 (8) וירא כב, יד. וראה ברכות סב, ב. תענית טו, א. ועוד.
 (9) סב, רע"א.
 (10) כלשון רש"י (הנ"ל בפנים), „כאלו הוא נקטר ונעשה דשן“.

ולהעיר מרד"ל לפדר"א פל"א (אות נט) דלפמ"ש בתניא רבתי ס"ד (ה) דיצחק, „נעשה דשן והי' אפרו מושלך כו' והביא הקב"ה עליו טל וחיו“ – „יתיישב לשון אפרו של יצחק .. ואי'צ' לדחוק שאפר האיל שהוא תמורת נחשב כאילו יצחק עצמו קרב“.

(11) צו ו, ג"ד.
 (12) כ"ה בפרש"י בחוקתי שם (וליתא בשאר המקומות שנשמנו בהערה 7). וע"פ המבואר לקמן בפנים – שאכן לא היתה תרומת הדשן והוצאת הדשן – י"ל שלכן מוסיף רש"י „ומונח“, המדגיש ענין של קביעות (משא"כ הלשון „צבור“ רק שולל פוור). [ומה שרש"י בפ' וירא כתב רק, צבור (ועומד לכפרה) – נת' בהתועדות].

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלמה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלת קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט יגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחוברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובת: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ששלימותה ע"י המלך המשיח שהוא „מבית דוד ומזרע שלמה” – שתוכנה של הכרזה זו הוא התגלות מציאותו דמלך המשיח. ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו'...

(משיחות ליל ה' פ' תולדות, אדר"ח כסלו, וש"פ תולדות, ב' כסלו חשנ"ב)

(11) סה"מ"צ להרמב"ם מל"ת שסב. פיה"מ סנהדרין ר"פ חלק יסוד הי"ב. אגרת

תימן.

לעילוי נשמת

הרה"ח הת' אי"א רב פעלים ובעל מרין

מטובי מקושרי רבותינו נשיאינו והולכי בדרכיהם,

דרך הקודש יקרא לה

ומשלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו

לארצנו הקדושה ת"ו

הרב ר' מנחם מענדל

בהרה"ח ר' מנחם מענדל ומרת מאריאשא באדאנע ע"ה

פ ו ט ע ר פ א ס

נפט ר' תמוז ה'תשנ"ה

וזוגתו מרת לאה ע"ה

בת ר' בנציון ומרת שרה הי"ד

נפטרה ה' כסלו ה'תשס"ג

ת נ צ ב " ה

נדפס ע"י צאצאיהם שיחיו

המזבח¹³?
ב. „אפרו .. צבור על גבי המזבח”
 ההסבר לכך בפשטות, בדרך הנגלה, הוא, שבהקרבת האיל לא בוצעו תרומת הדשן והוצאת הדשן:

תרומת הדשן לא היתה אפשרית, כי העבודה של הרמת הדשן מסתיימת ב„ושמו אצל המזבח”¹⁴, ובעקידה, שנחשבה כבמה קטנה¹⁵, לא היתה קיימת מציאות של „אצל המזבח” – כל מה שאיננו על גבי המזבח ממש נחשב כ„חוק”¹⁶.

וכן, הטעם להוצאת הדשן הוא, כדברי רש"י¹⁷, כי „אין מקום למערכה” – אם לא יסירו את הדשן מעל המזבח לא יהיה מקום למערכה הבאה¹⁸. וכמוכן, במזבח שבנה אברהם לעקידת יצחק, אינו קיים, כמוכן, טעם זה.

ויש לומר, שכיון שלא היתה חובה להסיר את הדשן מן המזבח, מסתבר שהדשן נותר על גבי המזבח,

(13) וראה תניא רבתי שבהערה 10, וה' אפרו מושלך על הר המור"ו, ובס' שטן ששון (להמג"א. נדפס בריש ספרו זית רענן) פ' וירא, „שהרים אברהם הדשן והניחו על הר המור"ו כדן תרומת הדשן". ע"ש.
 ולהעיר ממאמר ר"י הגלילי במכילתא בשלה (יד, טו) „ומבחו של יצחק כו' ויצחק כאלו עקוד עליו ונתון על המזבח כו' – ולא אמר „אפרו של יצחק”.
 (14) צו שם, ג. אבל להעיר מסה"מ"צ להרמב"ם (מ"ע ל) „היא שנצטוו להסיר הדשן בכל יום מע"ג המזבח" ולא הוכיר הענין דושמו אצל המזבח. וראה חינוך (מצוה קלא) ב„שרשי המצוה". ואכ"מ.
 (15) כמ"ש בר"ל לפדר"א שם (ס"ק מד). וראה צפע"צ עה"ת וירא כב, ו. אבל להעיר מפנים יפות וירא שם, ו.
 (16) אף שמקום העקידה ה' מקום המזבח שבמקדש (כנ"ל בפנים). וראה רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ב ה"א"ב) – הרי או אין שייך קדושת עורה כו', אבל ראה פנים יפות שם.
 (17) צו שם, ד. וראה תמיד כה, ב במשנה. וראה בפרטיות אנציקלופדי' תלמודית ערך דשן מובה החיצון. וש"נ. וראה הערה הבאה.
 (18) וגם להדיעות (רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ב ה"ג. ועוד) שדשן המזבח נעשה בכל יום גם כשיש מקום למערכה (וראה אנציקלופדי' תלמודית שם ע' ד"ה, וש"נ) – הרי תוכנו של דשן המזבח הוא (ע"ד דישון (הטבת) המנורה – רש"י תצוה ל, ז) ויקרי המזבח (בשביל מערכה הבאה), כמוכן. וזוהו מובן בנדר"ד שלא ה' צורך עוד בהמזבח, עד הזמן ש„בהר הו' יראה”, שאין שייך חיוב דשן.

ג. עקידת יצחק – פעולה תמידית
 כדי להסביר זאת, יש להקדים:
 א) באופן כללי מוכח, גם מההלכה למעשה, שכאשר דבר כלשהו הופך לאפר, הוא איננו נשאר במציאותו הקודמת²¹. ודוגמא לכך, ביעור חמץ, לפי הדעה שאין ביעור חמץ אלא שריפה²². אמנם, לאחר השריפה נותר עדיין אפר, אך זוהי מציאות אחרת²³.

ב) ההשפעה, הגנת רוח", של קרבן עולה, שהקרבנו מסתיימת בשריפתו על גבי המזבח, היא על ידי ריח ניחוח, וירח ה' את ריח...²⁴, כלומר, רק בזמן שריפתה והפיכתה לאפר, אך לא לאחר מכן.

(19) תצוה כט, לו.
 (20) פירש"י שם, מובחם פג, ב.
 (21) ראה חידושי הרשב"א קידושין נו, ב. ועיין אגה"ק שהובא לקמן בפנים סעיף ד.
 (22) משנה פסחים רפ"ב.
 (23) ראה סוף תמורה ובמפרשים שם. טושו"ע (וראדה"ז) או"ח סתמ"ה. ועוד.
 (24) לשון הכתוב – נח ת, כא.

וזהו החידוש של העקידה: זכות העקידה קיימת באופן שנחשב כאילו יצחק נשרף עתה (בכל רגע) מחדש³⁰ על גבי המזבח. ולכן „אפרו של יצחק .. צבור על גבי המזבח” – הוא נשרף עתה על גבי המזבח, ועכשיו נגרים „ריח ניהוח”.

לפי זה קשה להבין את הנאמר שזכות העקידה עומדת לדורות בביטוי „אפרו של יצחק”, שהרי המושג „אפר” מדגיש בדיוק את ההיפך, שהעקידה, ופעולת ההקרבה, כבר איננה מתקיימת!

כדי להבין זאת יש להקדים, שיש מספר אופנים שבהם משפיעה זכות המצוה לאחר זמן קיומה²⁵:

(א) זכות שכבר הושלמה והסתיימה בעבר. כלומר, המצוה יוצרת זכות שנשארת אצל האדם לנצח, אך הגורם לזכות כבר בוצע והושלם בעבר.

(ב) המצוה נעשתה בעבר, אך פעולתה נמשכת, ולכן נמשכת גם זכותה, כולל לזמן שבו זקוקים לזכות זו.

(ג) העשייה הקודמת ממשיכה ומתחדשת בכל עת, כך, שגם לאחר זמן הרי זה כאילו המצוה מתבצעת עתה²⁶.

בכך מובן הנאמר לגבי דוד המלך²⁷: „בשעה שנכנס דוד לבית המרחץ ראה עצמו עומד ערום, אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנוכר במילה שבגופי, נתיישרה דעתו...”

– והרי, לכאורה: בודאי היה ניכר במוחו ובלבו של דוד „שעבוד הלב והמוח”²⁸ של הנחת התפלין הקודמת וכדומה, ומדוע היה נראה לו כ, „ערום בלא מצוה”?

ההסבר לכך הוא: שעבוד הלב והמוח היא השפעה מתמשכת של הנחת התפלין שבוצעה לפני כן, אך המצוה עצמה אינה נעשית עתה. ואילו מצות המילה^{28*} מתחדשת בכל רגע²⁹, ונחשבת כאילו היא נימול עתה.

ד. משמעות ה„דשן” בעבודה הרוחנית

ההסבר לכל האמור לעיל בעבודתו הרוחנית של האדם:

משמעות המושג „דשן” בעבודת האדם היא³¹:

האפר כשלעצמו, בלי קשר לגורם שהפכו לאפר, הוא גשמיות מוחלטת. כפי שמבאר אדמו"ר הזקן בתניא³², שהאפר הנותר מן ה„עץ הנשרף” הוא יסוד „העפר שבו היורד למטה ואין האש שולטת בו... העפר הוא חומרי יותר מכולן (משאר היסודות)”.

זוהי המשמעות של דשן המזבח: חלק הקרבן הנשרף על המזבח, רומז לענינים ה„עדינים” יותר שבעולם, שיכולים להתעלות ולהיכלל לגמרי בקדושה. באופן כללי, אלה הם עניני העולם שבהם מקיימים מצוה³³, תשמישי מצוה, תשמישי קדושה³⁴ וכדומה.

ואילו האפר שנותר מן הקרבן רומז לחלק הנחות שבעולם, שאיננו יכול להיכלל באש המזבח, שהוא קדושה מוחלטת. באופן כללי, אלה הם דברי הרשות שהיהודי נזקק להם.

ולכן, אין הדשן יכול להשאר על גבי המזבח, שהוא שיא הקדושה.

אזכור של משיח מורה על העצם (חיות) דמשיח, כלומר, התגלות מציאותו (מציאות שקיימת גם לפני למלכות) בתור מלך המשיח, ולאחרי התגלות מציאותו (אזכור שבאין ערוך מאורו של משיח), מתחילה ההתגלות לעיני כל ע”י פעולותיו (אזכור של משיח).

ועפ”ז מובן שעיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו („מצאתי דוד עבדי”¹), כי, כל פרטי הענינים שלאח”ז (התגלותו לעין כל ע”י פעולותיו לגאול את ישראל, וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות מציאותו, וכוללים בה.

... ובנוגע לפועל – „המעשה הוא העיקר”². . . צריך כאו”א מישראל להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהדגשת הענין ד„כל ימי חיך להביא לימות המשיח”, ע”י שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח (שזוהי עצם מציאותו של כאו”א מישראל, משיח שבו) שמביאה לימות המשיח.

... ויה”ר והוא העיקר – שבתחלת חודש כסלו, חודש הגאולה, תבוא בפועל ובגילוי הגאולה האמיתית והשלמה, התחלת הגאולה ושלימותה, ע”י משיח צדקנו – „יעמוד מלך מבית דוד כו”³, עד ש„יתקן את העולם לעבוד את ה’ ביחד, שנאמר” אז אהפוך אל עמים גו’ לעבדו שכם אחד”⁵.

וכמרומו גם בסיום וחותם ההפטרה דשבוע שעבר . . . ההפטרה דשבוע שעבר מסתיימת בהכרזה „יחי אדוני המלך דוד לעולם”¹⁰ – נצחיות מלכות דוד שנמשכה במלכות שלמה,

(6) „מאותן הבאים מבני דוד ועדיין ה’ להם ממשלה גם בגלות . . . כגון רבינו הקדוש” (חדא”ג מהרש”א לסנהדרין צח, ב).

- 7) תהלים פט, כא.
- 8) אבות פ”א מ”ז.
- 9) צפני”ג, ט.
- 10) מ”א, א, לא.

(25) בהבא לקמן – ראה גם מפענח צפונות פרק ה. וש”נ.
 (26) וכן חלוק בקנינים עדי” – ראה מפענח צפונות שם ס”ג, סכ”ח, סל”ג. וש”נ.
 (27) מנחות מג, ב. וראה גם לקו”ש [המתורגם] ח”ג ע’ 13.
 (28) שו”ע (וראדה”ז) א”ח סכ”ה ס”ה (יא).
 (28*) היינו המצוה להיות מהול (משא”כ המצוה למול – ראה מכתב הצפע”נ בשו”ע סוף קונט’ המצוה והננסמן בהערה הבאה) – אלא מכיון שהמצוה להיות מהול (שע”י פעולת המילה) מתחדשת בכל רגע, ה”ו נחשב כאילו שיש לו (גם) פעולת המצוה בכל רגע.
 (29) מפענח צפונות שם ס”ח. וש”נ.

30) ראה מכילתא (שבעה ערה 13), ריצחק כאלו עקוד עליו כו”¹.
 31) בהבא לקמן – להעיר מסדור ד”ה להבין ענין תרומת הדשן (ל, ג ואילך). אה”ת בשלח (ע’ תלה”ו. ס”ע תנב ואילך. ע’ תסג). אה”ת צו (כרך ג) ע’ תתא”ב. ד”ה ולבש תרס”ח (ע’ קמו ואילך). ועוד.
 32) אגה”ק ס’ טו (קכא, ב).
 33) ראה המשך תער”ב ח”ב (ע’ תתפג. תתקסא). ולהעיר משערי אורה ד”ה יביא לבוש מלכות פ”ז ופע”א ובקיצורים לשם. וראה לקו”ד ח”א קמט, ב ואילך.
 34) ראה מגילה כו, ב.

הנקודה העיקרית שבחיי כאו"א מישראל וכללות ישראל במשך כל הדורות: „כל ימי חיידך להביא לימות המשיח“, ובהדגשה יתירה בדורנו זה ובתקופתנו זו, כמדובר כמ"פ בתקופה האחרונה (שכבר נשלמו כל הענינים וצריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש).

... „כל ימי חיידך“ – פירושו בכל רגע ורגע שהאדם חי, הן ביום והן בלילה, הן ער והן ישר, שגם אז הוא חי ע"י נשימת האויר (כל הנשמה תהלל י"ה, „על כל נשימה ונשימה שאדם נושם כו"ב) שמוכרח להיות בכל רגע ורגע (משא"כ אכילה ושתיה). וכל ימי חיידך להביא לימות המשיח – פירושו שהחיות שלו (בכל רגע ורגע) הוא בהבאת ימות המשיח, כלומר, לא רק בשעה שחושב ומדבר ועושה פעולות להבאת המשיח, אלא עצם חיותו („חיידך“) הוא להביא לימות המשיח.

... ובפרטיות יותר:

הענין ד„כל ימי חיידך להביא לימות המשיח“ מתבטא בכך שתיכף כשניעור עצם הנשמה (שמתגלה עצם מציאותו ורק העצם) מרגיש בנשימת האויר ענינו של משיח – אויר של משיח, ובלשוון חז"ל, „רוחו של מלך המשיח“.

ויש לומר, ש„אויר (רוח) של משיח“ הוא למעלה גם מ„אורו של משיח“, כי אור של משיח מורה על ההתגלות דמשיח ע"י פעולותיו (כמו „ילחם מלחמות ה" עד ש„נצח"ו, וכיו"ב), משא"כ

(1) ברכות יב, סע"ב – במשנה.

(2) תהלים בסופו. ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו.

(3) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(4) זח"ג לד, ב. נח' בלקוטי לוי"צ לזח"ג ע' ריש ואילך.

(5) רמב"ם ה' מלכים ספ"א.

בכך יש שתי דרגות³⁵:

(א) ה„דשן“ שבו מקיימים את תרומת הדשן, שנשאר לפחות „אצל המזבח“. (ב) ה„דשן“ שמוציאים אותו „מחוץ למחנה“.

ויש לומר, שזהו ההבדל בין שני אופני העבודה הרוחנית³⁶ של „כל מעשיך יהיו לשם שמים“³⁷ ו„בכל דרכיך דעהו“³⁸:

המשמעות של „כל מעשיך יהיו לשם שמים“ היא, שכאשר הוא מבצע את המעשים הם לגביו כ„מעשיך“, כדברי הרשות, אלא שהוא עושה אותם „לשם שמים“, למען קדושה, מאוחר יותר תצמח לו מהם תועלת בעיני שמים.

אופן זה נרמז בדשן המוצא „מחוץ למחנה“ – הוא איננו במחנה הקדושה³⁹. אך הוא מוצא „אל מקום טהור“, הוא מבצע את פעולות הרשות לשם שמים, למען קדושה.

אופן נעלה יותר של עיסוק בדברי הרשות הוא – „בכל דרכיך דעהו“: לא זו בלבד שמאוחר יותר הוא יגיע באמצעותם ל„דעהו“, אלא בהם עצמם – „בכל דרכיך“ – „דעהו“. אמנם אלה הם „דרכיך“ – דברי רשות, אך דברי הרשות עצמם הופכים לקדושה.

בדומה לתרומת הדשן, אשר על המזבח עצמו אין הוא יכול להשאר, כי הוא „דרכיך“, אך בכל זאת – „ושמו אצל המזבח“, הוא נותר סמוך למזבח ונבלע במקומו⁴⁰.

ה. עקידת יצחק – מסירות נפש בפועל

לפי זה יובן מדוע „אפרו של יצחק כאילו צבור על גבי המזבח“:

(35) ראה במקומות שבהערה 31 – ע"ד שני מיני ביורים (אבל שם הוא באו"א).

(36) ראה בזה לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 161, 187 ואילך. לקו"ש ח"י ע' 104. ועוד.

(37) אבות פ"ב מ"ב.

(38) משלי ג, ו.

(39) חוץ לשלש מחנות (ראה תו"כ ויקרא ד, יב. יומא סה, א. זבחים קה, ב). וצ"ע בסדור שם (לא, רע"ג. וכ"ה בדרך חיים נד, ד), חוץ למחנה שכניה.

(40) רש"י ד"ה תרומת הדשן פסחים כו, א (וכן הובא בסדור שם. אה"ת בשלח שם). וראה ב' הדיעות בתורה נבלעך – יומא כא, א. תורה דישן – זבחים סד, א.

החידוש של עקידת יצחק הוא ענין מסירות נפש בפועל, מסירת הגוף כפשוטו. בכניסתו של אברהם לכבשן האש באור כשדים⁴¹ לא היתה מסירות הגוף בפועל, כי האש כלל לא פגעה בו⁴². לעומת זאת, אצל יצחק, הרי בשעת העקידה „פרחה ויצאה נשמתו של יצחק“⁴³, ולאחר מכן היתה אצלו תחיית המתים⁴³.

דרגה זו⁴⁴ של מסירות נפש נובעת מעצם הנשמה ממש, הדביקה ומאוחדת באלקות באחדות מוחלטת, עד אשר היא חודרת לכל חלקי האדם בשווה, כולל לגוף החומרי⁴⁵. ולכן מתבטא הדבר גם במסירות הגוף לקדוש-ברוך-הוא.

ולכן, על ידי העקידה התקדש יצחק באופן שגם גופו נעשה קדוש לגמרי, ולפיכך אף החלקים הגשמיים של יצחק התעלו לדרגת עולה, כלי לז' גם עניניו הגשמיים התבטלו כל כך כלפי הקדושה, עד אשר הוא כלל „לא חש“ את „גשמיותו“⁴⁶, וכל מהותו היתה „עבודת ה'“.

ו. זריעת יצחק – צדקה

כפי שכבר הוסבר במקום אחר בהרחבה⁴⁷ על משמעות הנאמר בפרקי דרבי אליעזר⁴⁸

(41) ראה פסחים ק"ה, א. פדר"א פכ"ז, רפנ"ב. ב"ר פל"ח, יג. ובכ"ח.

(42) ראה פסחים שם: אר"ד ואצנן כו'.

(43) פדר"א פל"א קרוב לסופו. זח"א ס, א (תוספתא). וראה לעיל הערה 10.

וראה שעה"ת לאדהאמ"צ ח"א ד"ה אחרי ה"א תלכו פל"ח (מו, ד), כעקידת יצחק .. שפרחה נשמתו ממש (וראה שם כל הפרק). וראה המשך תער"ב פ"ב. אבל בשעה"ת שם לפנ"ז (פל"ז – מו, ב) דאף ש„עקידת יצחק זהו כמו מס"ג בפ"מ .. ופרחה נשמתו מאימת מות בפ"מ“ מ"מ כש„חסר מנשה ההריגה בפ"מ זהו חסרון העיקר במס"ג שבגוף“, ואכ"מ.

(44) ראה מאמרי אדה"ז – תקס"ב (ח"א) ע' יג. ובאירוכה שעה"ת שם פל"ח. המשך תער"ב שם. ועוד.

(45) ראה שעה"ת שם (ושם פל"ח (מו, א), שוה „למעלה מעליות הגופים דחנוך ואלהיו שהם בבחי' מציאות בפ"ע רק שנזדכך“, משא"כ במסנ"פ בגוף גם „חומר הגוף .. הוא בהתכללות זאת ממש“ ע"ש ובפל"ז).

(46) ראה לקו"ש ח"י שם (ע' 105) – ב' האופנים, ובכלל דרכיך דעהו.

(47) לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 75. וראה בהערות שם.

(48) רפ"ג.

על הפסוק⁴⁹, "וירע יצחק": "וכי יצחק זרע דגן ח'ו, אלא לקח את כל מעשר ממונו וזרע צדקה לעניים, כמו דאיתא⁵⁰ זרעו לכם לצדקה".

אין מקרא יוצא מידי פשוטו⁵¹, שיצחק זרע דגן כפשוטו, וזה היה הממון שממנו לקח מעשר וכדומה. אך ח'ו לומר שפעולתו "וירע" היתה במשמעות ובמהות של זריעת דגן. אלא משמעות הפעולה, "זרע דגן" אצלו היתה, "זרעו לכם לצדקה".

כן יש להעיר לפי מאמר חז"ל נוסף: יצחק תיקן את המעשרות⁵², וכיון שמעשר יש לתת דוקא מתבואה השייכת לאדם עצמו⁵³, לפיכך, ורק משום כך, הוא זרע דגן, כדי להפריש מעשר.

ויש לומר, שהיינו תד: שורש מצות המעשרות וכדומה הוא ענין הצדקה⁵⁴.

ז. על ידי העקידה התקדש "אפרו".

ומשום כך, "אפרו של יצחק .. צבור על גבי המזבח", כי על ידי העקידה התקדש יצחק באופן שאינו מותר אפשרות ל"חול", השייך לחוץ – גם, "אפרו", כל עניניו הגשמיים, הוא "צבור על גבי המזבח", כולו – כליל לה'^{54*}.

וזהו גם ההסבר לכך שמבטאים את זכות העקידה דוקא במושג ובביטוי "אפר": זכות העקידה מבוססת על אופן מסירות הנפש של יצחק – המעלה המיוחדת של מסירות הנפש שלו היא בחידוש "אפרו .. צבור על גבי המזבח"^{54**}, כדלעיל.

ח. עיסוק בגשמיות – רק, אצל המזבח

ההוראה הנלמדת מכך בעבודתו של כל אחד ואחד, היא:

אחד הטעמים לאמירת פרשת העקידה בכל יום הוא, "כדי להכניע יצרו לעבוד ה' יתברך כמו שמסר יצחק נפשו"⁵⁵. "יש לדעת, שההכנעה צריכה להביא לידי כך, שה"אפר", הגשמיות, של היהודי יהיה, "צבור על גבי המזבח".

משמעות הדברים היא:

תפלות כנגד תמידין תקנום⁵⁶, וקרנן תמיד הוא קרנן עולה, כליל לה'. כי שלמות התפלה היא, שהיהודי יתמסר כולו לקדושת-ברוך הוא⁵⁷.

אך ההתבטלות ומסירות הנפש בתפלה "מאפשרת", שלאחר התפלה יצא היהודי "מחוץ למחנה" ויעסוק בעניניו הגשמיים. אמנם, עבודת התפלה מביאה לידי כך שעיסוקיו אלו יהיו רק, "אל מקום טהור" – כל מעשיך לשם שמים – אך בכל זאת הם מחוץ למחנה.

על כך באה ההבהרה, שהטעם להוצאת הדשן הוא כי, "אין מקום למערכה", אך אם יש "מקום למערכה" אין מסירים את הדשן: ה"היתר" לעסוק בדברים גשמיים, באופן של "מחוץ למחנה", הוא רק אם צומחת מכך תועלת למערכה הבאה – שעל ידי כך יוכלו למחרת להתפלל טוב יותר⁵⁸.

מקומו של היהודי צריך להיות בפנים. אמנם, הוא נשמה בגוף ויש לו צרכים גשמיים

ועוד), "ושם תשרף על קדושת שמי ויהי אפרך מונח ע"ג מזבח".

(55) שו"ע אדה"ו או"ח מהד"ק ס"א ס"י (מבי' לטאו"ח שם). ובמהד"ת שם (ס"ט) השמיטו. ואכ"מ.

(56) ברכות כו, ב.

(57) דק"ש ענינה – מסנ"פ, ושמו"ע – ביטול במציאות, כעבדא קמי מרי'.

(58) שלכן גם לפי הביאור דלעיל (סעיף ד) בענין של תרומת הדשן והוצאת הדשן בעבודת האדם – עבודת הבירורים – הרי זמנן (במקדש, ועד"ו עתה – באמירתו) הוא בתחילת היום, לרמז, שגם עבודת הבירורים צ"ל (רק) הקדמה והכנה לעבודת הקרבנות מע"ג המזבח, ככפנים.

– הרי די בעיסוקו בגשמיות, "אצל המזבח", אבל לצאת "מחוץ למחנה" – לא זהו מקומו של היהודי. אף כאשר הוא עוסק בדברי הרשות לשם שמים, זוהי עבודה נחותה יותר.

אין הוא מוזג כוס לרבו, אלא מבשל קדרה לרבו, וצריך להחליף את, "לבושיו"⁵⁹ (את התלהבותו ב"בישול" – במעשה דיבור ומחשבה⁶⁰).

ולכן מקדימים את אמירת פרשת העקידה לכל עניני היום, כי כדי לחוש זאת דרושה מסירות נפש כיצחק. מסירות הנפש בשעת התפלה צריכה להיות באופן ה"סוחף" את גופו

ועל ידי כך עיסוקו בגשמיות הוא באופן שכל כוונתו היא רק למען התועלת שתצמח מכך לעבודת ה', מקום המערכה.

(משיחות ש"פ בה"ב תשכ"ח)

(59) יומא כג, ב. פרש"י צו ו, ד. רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ב ה"י.

(60) לבושי האדם – תניא פ"ד.

(61) ברכות לה, ב. וראה טושו"ע או"ח סקנ"ז.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

ויה"ר שעי"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לעולם ועד